

ทวี อินสุระ 2552: อนุกรมวิธานและลักษณะนิเวศบางประการของพรรณไม้สกุลการเวก
ในประเทศไทย ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วนศาสตร์) สาขาชีววิทยาป่าไม้
ภาควิชาชีววิทยาป่าไม้ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิชาญ
เอียดทอง, Dr.Arg. 118 หน้า

การศึกษอนุกรมวิธานของพรรณไม้สกุล *Artabotrys* R.Br. (ANNONACEAE) ใน
ประเทศไทย โดยการสำรวจและเก็บตัวอย่างพรรณไม้ทั่วทุกภาคในประเทศไทย ศึกษาและบันทึก
ลักษณะสัณฐานและลักษณะนิเวศบางประการที่เป็นประโยชน์ในการจำแนกและจัดรูปวิธานใน
ระดับชนิด โดยพิจารณาจากลักษณะสัณฐานของส่วนประกอบของดอกเป็นหลัก ประกอบกับคำ
บรรยาย ภาพถ่าย ภาพวาดลายเส้น และตรวจสอบตัวอย่างพรรณไม้กับเอกสารอ้างอิง รวมทั้ง
เทียบเคียงกับตัวอย่างพรรณไม้อ้างอิงในหอพรรณไม้และพิพิธภัณฑ์พืชต่าง ๆ และตรวจความ
ถูกต้องโดยผู้เชี่ยวชาญ

การศึกษครั้งนี้พบพรรณไม้สกุล *Artabotrys* R.Br. 15 ชนิด ได้แก่ *A. brevipes* Craib
(การเวกหน้าง) *A. burmanicus* A.DC. (นมชะนี) *A. grandifolius* King (การเวกใบใหญ่) *A.*
harmandii Finet & Gagnep. (นมจ้าว) *A. hexapetalus* (L.f.) Bhandari (กระดังงาจีน) *A. multiflorus*
C.E.C.Fisch. (การเวกช่อ) *A. oblanceolatus* Craib (ฮอก) *A. siamensis* Miq. (การเวก) *A. spinosus*
Craib (นาวน้ำ) *A. suaveolens* Blume (ท้าย) และ *A. vanprukii* Craib (สะบันงาเครือ) และเป็นการ
รายงานพบใหม่ในประเทศไทย 4 ชนิดคือ *A. aereus* Ast (การเวกกระ) *A. blumei* Hook. f. &
Thomson (การเวกแดง) *A. havilandii* Ridl. (การเวกใบมันบาลา) และ *A. sumatranus* Miq.
(การเวกสุมาตรา) จากจำนวนดังกล่าวพรรณไม้สกุล *Artabotrys* R.Br. มีนิเวศกระจายพันธุ์พบใน
ป่าดิบชื้น 4 ชนิด ป่าเบญจพรรณและป่าดิบแล้ง 3 ชนิด ป่าดิบแล้ง 2 ชนิด สังกมพิชริมน้ำ 2 ชนิด
ป่าดิบเขา 2 ชนิด ป่าดิบชื้นและป่าพรุ 1 ชนิด และเป็นชนิดต่างประเทศนำเข้ามาปลูกพบทั่วทุก
ภาค 1 ชนิด สถานภาพพรรณไม้สกุลการเวกมีชนิดที่จัดอยู่ในกลุ่มที่ใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง มี 4 ชนิด
คือการเวกสุมาตรา การเวกหน้าง การเวกกระและสะบันงาเครือ กลุ่มที่มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ มี 7
ชนิด คือ การเวกใบมันบาลา การเวกใบใหญ่ การเวกแดง นาวน้ำ การเวกช่อ ฮอกและนมจ้าว กลุ่มที่
ใกล้สูญคุกคามมี 3 ชนิด คือ การเวก นมชะนี ท้าย และกลุ่มที่ไม่อยู่ในภาวะถูกคุกคามมี 1 ชนิด คือ
กระดังงาจีน